

MÉS INFORMACIÓ

<https://www.czaronline.com> / <https://www.instagram.com/czaronline>
<https://elpais.com/babelia/2024-09-10/el-factor-rachel-de-caroline-odonoghue-una-divertida-historia-de-horror-milenial.html>
<https://www.lavanguardia.com/cultura/20241014/10021501/caroline-o-donoghue-el-factor-rachel-irlanda-amistad-juventud-autoras-irlandesas.html>

 BIBLIOTECA | ALPICAT
SANT BARTOMEU

 **Biblioteques
Públiques
de Catalunya**

Avinguda del Parc, 280
Espai La Lluna
ALPICAT
Whatsapp 606 12 78 33

A/e:

biblioteca@alpicat.cat

Web:

<http://www.alpicat.cat/biblioteca>

Catàleg Col·lectiu:

<http://argus.biblioteques.gencat.cat>
<http://atena.biblioteques.cat>

HORARI

De dilluns a divendres de 8:30 a 20:30
Bústia exterior de retorn de préstec

Ens trobem el dia:
4 de desembre de 2025, 19h.
Moderador: Jordi Souto

"La cultura requereix un entorn en el qual sigui possible una atenció profunda", afirma el filòsof super-vendes Byung-Chul Han. No

obstant això, en el món actual es dona una paradoxa sorprenent: tenim més eines que mai per comunicar-nos i descobrir coses noves, però vivim completament desconnectats del que ens succeeix i busquem la resposta en la realitat dels altres. Aquest fenomen també comença a percebre's en el món editorial perquè cada vegada més lectors volen conèixer la quota de realitat que s'amaga darrere de les històries de ficció dels seus autors preferits, al mateix temps que es pregunten quines parts estan inventades en les biografies de personatges cèlebres que semblen recordar-ho tot sobre les seves vides excepcionals. El cas recent de la novel·la *El Factor Rachel* de l'escriptora irlandesa Caroline O'Donoghue segueix alimentant aquesta qüestió a causa dels paral·lelismes que existeixen entre l'autora i la jove protagonista del seu èxitós llibre. Tot i que en aquest cas la ficció supera la realitat per golejada. Hem parlat amb ella per conèixer els secrets que s'amaguen darrere d'aquest relat generacional ambientat a Irlanda durant els anys de la recessió econòmica del 2008 i com el seu èxit li ha canviat la vida mentre segueix tocant de peus a terra.

Club de Lectura - Biblioteca Sant Bartomeu

En la introducció del llibre dius que tots tenim en el nostre bagatge una gran experiència vital que es pot convertir en un llibre. Què et va motivar a escriure aquesta novel·la de ficció tan biogràfica?
M'encanta aquesta introducció perquè la protagonista diu que mai hauria volgut escriure un llibre, encara que l'experiència ens mostra que ho acaba fent. Però no es tracta d'un llibre autobiogràfic ni d'unes memòries. És gràcies perquè ara tothom llegeix amb el mòbil al costat per buscar informació sobre l'autor. Aleshores, molta gent intenta descobrir què encaixa amb la meua pròpia història i què no encaixa. La novel·la està inspirada en fets reals perquè jo vaig tenir (i encara tinc) un amic que és gai, en Ryan, i vam viure junts a Cork.

Però la resta és completament inventada. Crec que si escrius una novel·la sobre l'amistat has de trobar-li moltes més coses que simplement dues persones que es fan costat i gaudeixen de la seva companyia. Has d'anar a buscar aquella part de "culebrot" més dramàtica i aquí hi trobem traïcions i avortaments espontanis. Són coses que s'apropen més al drama que a la comèdia de situació.

Es tracta d'un petit miracle perquè el vas escriure durant la pandèmia en comptes del llibre que tenies aparaulat amb la teua editorial. T'has plantejat què hauria passat si haguessis fet el contrari?

Tenia un contracte signat per escriure un llibre que s'havia de titular *Clare*, que era una història fosca i satírica sobre les dones, el món del treball i la tecnologia... una mica seguint l'estil de la sèrie *Black Mirror*. Vaig vendre la idea d'aquest llibre l'any 2019, després vaig escriure uns llibres de literatura juvenil i el meu editor, d'una manera molt amable, em va dir: "Cap problema, pren-te el temps que necessitis". Aleshores ens vam trobar amb la pandèmia. El mes de gener del 2022 tenia un esborrany de 70.000 paraules per aquest llibre que, suposadament, havia d'entregar el mes de maig. De sobte em vaig adonar que no el podia acabar i que, si l'acabava, mai el podria defensar davant de la premsa. A més a més, em semblava molt estrany escriure un llibre crític envers la tecnologia en una època en la que el món i les relacions personals es sostenien gràcies a ella. En canvi, crec que *El Factor Rachel* és un llibre més efervescent i, com bé dius, un miracle perquè m'ha canviat la vida. No crec que l'altre hagués estat un èxit en termes de vendes ni de qualitat literària perquè estava fora d'encaix.

El llibre es pot llegir com un relat generacional sobre els joves que uau viure els efectes de la recessió econòmica del 2008 a Irlanda gràcies a que parles de l'escena musical i de la feina en els call centers d'empreses tecnològiques.

Una de les coses més interessants de l'escena musical en aquells anys era el declivi de les vendes de CD i l'auge de les descàrregues il·legals. Crec que es va viure una espècie d'època daurada musical, que es reflecteix en el llibre. També era l'època d'en Pete Doherty i la Kate Moss, on ja podies veure que l'escena alternativa suposadament perillosa es començava a barrejar amb la cultura de masses. Va ser un moment excitant i la música era increïble. Crec que érem una generació que ens crèiem molt americans perquè podíem fer gairebé tot el que volíem, emprendre carreres artístiques i estudiar comunicació a la universitat, però tot això va acabar amb l'arribada de la crisi econòmica perquè les feines a les que podíem accedir no eren les que ens havien "promès". Recordo aquell moment perquè semblava que l'única feina que podies trobar a Cork era en un *call center*. Jo mai hi vaig treballar, però vaig parlar amb molts amics que sí que ho van fer per poder escriure els capítols que narren aquella experiència de la Rachel. Em van dir una cosa molt curiosa: hi havia dues màquines expendedores, una de gratuïta per begudes energètiques i una altra per *snacks* que s'havien de pagar.

Sembla que el llibre està inspirat per una època feliç de la teua vida, encara que força complicada emocionalment. Podríem afirmar que té una visió nostàlgica?

És una mica estrany perquè molta gent diu que té un plantejament nostàlgic. Però, francament, si ho preguntessis als meus amics o al meu marit, et dirien que soc la persona menys nostàlgica de tot el món. M'envien felicitacions de Nadal o d'aniversari i, al dia següent, les he tirat totes. Soc una persona que viu en el moment present i que no es recrea en absolut en el passat. Si el llibre ofereix una mirada cap al passat és perquè tots recordem les èpoques que eren més fàcils de la nostra vida. El llibre també es fixa en els moments difícils i analitza el context, la cultura i la societat. Crec que la Rachel és una persona que, durant molt de temps, s'ha autculpat

de coses de la seva joventut que pensa que no havia fet prou bé. El que ens està dient és: "D'acord, potser la vaig cagar amb totes aquestes coses, però què volíeu que hagués fet si estava en un país que em diu que està molt bé tenir sexe, però que no en vol saber res de l'avortament". Hi havia moltes contradiccions inherents a la pròpia societat. Si el llibre és nostàlgic, diria que és una nostàlgia diagnòstica.

T'has fet famosa per la teua trilogia de llibres fantàstics dirigits al públic juvenil. Com has viscut aquest canvi de registre com a escriptora?

És molt interessant perquè en el proper llibre tornaré a la literatura juvenil, ja que m'apassiona el gènere fantàstic. Si vols saber com veig realment les relacions entre adults i si vols saber què en penso de Déu, de la mort o del temps, llegeix la meua obra per adolescents perquè crec que és precisament quan escrius dins del gènere fantàstic i en mons completament inventats quan millor poden sortir tots aquests elements. És una llàstima perquè tinc la sensació que aquest gènere no està prou respectat i no sé si la gent que llegeix els meus llibres per adults llegiran també la meua vessant d'escriptora fantàstica. Fins i tot crec que la meua narrativa és millor en aquest gènere. Una de les diferències més importants entre els dos estils és que els adolescents volen saber-ho tot de cada personatge. Volen saber el color del cabell, el color dels ulls o la seva alçada, i potser no faig tantes descripcions en els meus llibres per adults.

La novel·la està ambientada a Irlanda, però l'has escrit quan ja fa molts anys que vius a Londres. Ha estat necessària la distància per poder parlar de certs temes?

Existeix una llarga tradició d'autors que escriuen sobre Irlanda després d'haver marxat del país. En el meu llibre parlo de la Irlanda del 2010, que és la que vaig conèixer. Crec que em resultaria difícil escriure un llibre per adults sobre la Irlanda contemporània perquè no la conec de la mateixa manera, tot i que soc conscient que molta gent em veu com una representant irlandesa perquè he nascut allà. Però mai he tingut una feina en una oficina a Irlanda, mai he pagat una hipoteca a Irlanda i no tinc elements propis de la vida adulta en aquest país. De fet, els meus llibres de literatura juvenil també estan ambientats en l'època adolescent perquè no podria parlar d'Irlanda amb la vida d'algú que tingui trenta o trenta-quatre anys com jo ara.

Actualment, el món literari està vivint un fenomen amb les escriptores irlandeses. Com valors aquest moment d'èxit i de popularitat que heu aconseguit?

És fantàstic. Nosaltres acostumem a dir que si una cosa va bé per un o una, doncs va bé per tothom. Ara ja es parla de la literatura irlandesa, sobretot de la literatura femenina, com una categoria. De vegades he llegit crítiques que comencen dient: "M'encanten les escriptores irlandeses". I m'agrada formar part d'aquest grup. Si això passa, no és per casualitat. És perquè a Irlanda s'inverteix moltíssim en tot el que fa referència a cultura, literatura i art. Per exemple, hi ha un sistema de beques i d'ajudes no només per a escriptors, sinó també per artistes de tota mena. El sistema no és perfecte i, segurament, no hi ha diners per a tothom, però sí per a força gent. I si formes part d'un sistema on el govern té en consideració aquest sector, això et dona més possibilitats de viure com artista i també més confiança per començar una carrera d'aquestes característiques.

Vas començar el podcast *Sentimental Garbage* l'any 2018 per parlar de cultura popular, especialment de ficció femenina. És una manera d'allunyar-te dels maldecaps de la indústria editorial?

El món editorial i el pòdcast estan més propers del que pot semblar. Els temes dels que escric i els temes dels que parlo acaben formant una espècie de *loop* infinit. Moltes de les observacions culturals que fa la Rachel en el llibre, sobretot les relacionades amb les expectatives de les dones, el sexe o els programes de televisió, són temes que han aparegut en el pòdcast. Podríem dir que el pòdcast és la lent a través de la qual miro el món perquè va començar amb la voluntat de parlar d'escriptores i creadores molt comercials, però des d'un respecte acadèmic. No volia limitar-me a dir que el que feien era realment bo, sinó explicar per què ho era. Crec que quan parlem de crítica cultural assumim que parlarem de coses dolentes i existeixen mil maneres diferents d'explicar que una cosa no ens agrada, però hem perdut l'habilitat d'explicar que alguna cosa és bona. Suposo que això em fa buscar les coses bones que m'envolten.

David Moreu
Foto: Carlos Baglietto
elnacional.cat
Octubre 2024